

Magyar Nyelvőr Alapítvány
1027 Budapest, Fő u. 73.

Magyar
Nyelvőr Alapítvány

**2018. évi
Közhasznúsági jelentése**

Budapest, 2019. május 27.

Spang Gyula
elnök

**A Magyar Nyelvőr Alapítvány
Közhasznúsági jelentése
a 2018-as esztendőről**

1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ

A Magyar Nyelvőr Alapítvány **2018.** évi gazdálkodásáról a számviteli törvénynek és a kapcsolódó előírásoknak megfelelően egyszerűsített éves beszámolót állított össze, amely közhasznúsági jelentésünk 1. sz. melléklete.

2. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSA

Az Alapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériumához tartozó, Nemzeti Együttműködési Alap, Nemzeti összetartozás kollégiumának a NEA-NO-18-SZ kódszámú pályázati felhívásra pályázott és kapott 1.300.000 Ft támogatást.

Az Alapítvány a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítványnál pályázott és elnyert 2.605.000 Ft támogatási összeget.

3. VAGYONFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS KIMUTATÁS

- *2018-ban a 2017. évi SZJA 1% felajánlásokból 23.397 Ft összeget kapott az Alapítvány.*
- *A Szerencsejáték Service Nonprofit Kft-től 2017 év végén 6.000.000 Ft támogatást kapott, melyet az Alapítvány tevékenységével, működésével kapcsolatos költségekre használhatta fel, ezt az alapítvány 2018-as évben használta fel a következő tevékenységekre:*
 - *A magyar Nyelvőr Alapítvány 4.000.000 Ft támogatással segítette a Friss Online Média nyelvi rovatának létrehozását.*
 - *A magyar Nyelvőr Alapítvány 1.300.815 Ft támogatással segítette a Magyar Nyelvtudományi társasággal közösen megrendezett Eötvös József középiskolai szónokversenyt.*
 - *Az Alapítvány 600.000 Ft-tal ismerte el a Magyar Nyelvőr Díj díjazottjait. Az Alapítvány a Magyar Nyelvőr Díj tiszteletdíjaira 600.000,- Ft-ot költött, a Magyar Nyelvőr díjak és átadó mappák elkészítésére 90.678 Ft-ot. Az Országgházban tartott esemény terembérleti díjára 209.550 Ft-ot költött, a díjátadót követő pezsgős koccintásra: 101.600 Ft-ot.*
- *Az Alapítvány 2018-ban pályázati úton 2.605.000 Ft támogatást kapott az Így látják a magyarokat a világban 2. könyv kiadásához, melyet 2018-ban az alapítvány el is készített 3.000 példányban, valamint adományként határon túli szervezetek részére is eljuttatta.*

4. CÉL SZERINTI JUTTATÁSOK KIMUTATÁSA

Szervezetünk által nyújtott cél szerinti juttatások 2018-ban a következők voltak:

- 4.1. *A magyar Nyelvőr Alapítvány 1.300.815 Ft támogatással segítette a Magyar Nyelvtudományi társasággal közösen megrendezett Eötvös József középiskolai szónokversenyt.*
- 4.2. *Az Eötvös Loránd Tudományegyetem által szervezett Kossuth Lajos országos középiskolai szónokverseny támogatása cél szerinti juttatásként könyvadományokkal. Támogatás értéke összesen: 110.540,- Ft*

5. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVTŐL, ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPTÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSÁTÓL ÉS MINDEZEK SZERVEITŐL KAPOTT TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az Alapítvány az Emberi Erőforrások Minisztériumához tartozó, Nemzeti Együttműködési Alap, Nemzeti összetartozás kollégiumának a NEA-NO-18-SZ kódszámú pályázati felhívásra pályázott és kapott támogatást. Tárgyévben a Magyar Nyelvőr Alapítvány 1.300.000 Ft állami támogatásban részesült, melynek keretében megvalósította a székelyudvarhelyi Magyar Nyelvőr Napot.. Az Alapítvány továbbra is figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket, és igyekszik indulni minden, céljainak elérését elősegítő pályázaton.

6. A KÖZHASZNÚ SZERVEZET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

Személyi jellegű ráfordításai nem voltak az Alapítványnak, szervezetünk vezető tisztségviselői ezévből költségtérítésben sem részesültek.

7. A KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

7.1. A Magyar Nyelvőr Alapítvány 2018. december 20-án a Parlamentben immár hagyományosan ötödik alkalommal átadta a Magyar Nyelvőr Díjakat. A Magyar Nyelvőr Díjat minden esztendőben olyan személyek kaphatják, akik sokat tettek a magyar nyelv ápolásáért a határon innen és túl. A Magyar Nyelvőr Díj díjazottjait három terület képviselői közül választotta ki a Magyar Nyelvőr Alapítvány Kuratóriuma, a külföldi magyarok köréből, a Magyarországon élők köréből, valamint azok közül, akik a legtöbbet tették az alapítvány céljainak megvalósításáért. Ezen kívül elismerő oklevéllel és szintén pénzdíjjal jutalmazták a határon túli pedagógusokat, akik sokat dolgoztak a magyar közösség megmaradásán.

Dr. Keszi István, az Alapítvány alapítói jogok képviselője a rendezvényen kiemelte: Rendkívül fontos, hogy elismerjék azok munkáját, akik áldozatos munkával küzdenek azért, hogy a határon túli diákok magyar nyelven tanulhassanak lakókörnyezetükben, hogy anyanyelvüket minél szélesebb körben szabadon használhassák. Dr. Tuzson Bence kommunikációs államtitkár beszédében hangsúlyozta a magyar nyelv összetartó erejének szerepét, a kultúra és az anyanyelv jelentőségét a társadalomban.

A Magyar Nyelvőr Alapítvány célja, hogy az 1872-es Magyar Nyelvőr szellemiségének megfelelően a magyar nyelv megőrzését, kutatását, ápolását szolgáló rendezvényeket, kiadványokat, törekvéseket támogassa a határainkon innen és a határainkon túl, és erkölcsi és anyagi elismerésként évről évre Magyar Nyelvőr Díjjal jutalmazza az arra érdemes személyeket.

Magyar Nyelvőr Díjban részesült:

Dr. Raátz Judit 30 éve az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatója, 2004 óta a Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetben a Mai Magyar Nyelvi Tanszék tanára. 2009 óta a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének a tudományos munkatársa. 39 éve tanít odaadón, 34 éve a felsőoktatásban. A grammatika, a kommunikációelmélet, a retorika, az anyanyelv-pedagógia kiváló oktatója, a keresztnevek és a névhasználat kutatásának a vezető szakértője. Több szakmai szervezet aktív tagja, közöttük az MTA Magyar Nyelvi Osztályközi Állandó Bizottságának, az Anyanyelv-ápolók Szövetsége választmányának, a Szemere Gyula anyanyelv-pedagógiai kutatócsoportnak, a Magyar Nyelvtudományi Társaság Névtagozatának. A Magyar tanári Tagozatnak 8 évig volt a titkára. Számos kiváló tanulmány, szakkönyv, anyanyelvi tankönyv szerzője és társszerzője. Az Eötvös-szónokverseny regionális fordulóján a zsűri elnöke, több éven át az Országos Kossuth-szónokverseny főszervezője. 21 éve a Simonyi Zsigmond helyesírási versenynek a szervezője. 1992 óta a Magyar tanítás folyóirat rovatvezetője, majd a folyóirat szerkesztőbizottságának tagja volt. Korábban az Anyanyelv-pedagógia folyóirat Tanulmányok rovatának a vezetője. Kiemelkedő a tehetséggondozó tevékenysége, az ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskolájában az alkalmazott nyelvészeti programban hat doktorandusz témavezetője. Számos hallgató felkészítő tanára a szónokversenyeken, az országos anyanyelv-tanítási versenyen. A tudományos diákköri mozgalom, több díjazott hallgató elkötelezett támogatója. A magyar nyelvi tantervek és az érettségi követelmények kidolgozásának a szakértője. Raátz Judit a magyar nyelv kutatásáért, oktatásáért, áldozatos munkásságáért Magyar Nyelvőr Díjban részesült.

Dr. Hódi Éva vajdasági pedagógus Szerbiában, Adán él. Az adai középiskolában tanított, majd a Szarvas Gábor Könyvtár vezetője, később igazgatója volt. A Szarvas Gábor Nyelvművelő Egyesület elnöke. Egyetemi szerelem nyomán került a Vajdaságba, Hódi Sándor pszichológus feleségéül. Adán a Szarvas Gábor könyvtár munkatársa, majd igazgatója volt, és a Szarvas Gábor Nyelvművelő Egyesület szervezőjeként, elnökeként fáradhatatlanul máig szervezi minden októberben a Szarvas Gábor nyelvművelő napokat. A rendezvénysorozat 1970-ben indult, még a kilencvenes évek háborús viszonyai között is megtartották. Bárczi Gézától kezdve Lőrincze Lajoson át sok magyarországi nyelvész látogatott el Adára. A legszorgalmasabb kapcsolattartó Szűts László volt. A Szarvas-napok fő programja a vajdasági általános és középiskolások nyelvi vetélkedője.

- 7.2. Friss Online Média nyelvészeti rovatának támogatása. A támogatás keretében magyar nyelvel foglalkozó cikksorozat jelent meg a Friss Online Média felületén, több, mint 50 nyelvészeti témájú cikk született.
- 7.3. A Magyar Nyelvtudományi Társaság az ELTE BTK szakmai támogatásával 2018. május 25. és 27. között rendezte meg a **XXI. Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny döntőjét**. A budapesti versenyen Magyarország és négy határon túli magyarlakta terület felső tagozatos tanulói, 131 fő diák vett részt. A versenyen a felkészítő tanároknak szakmai előadásokat, a gyerekeknek választható kulturális programokat szerveztünk. A döntőt központi versenyanyaggal megrendezett válogatóversenyek előzték meg. A hosszú évek óta tartó együttműködésnek megfelelően az Alapítvány 2018-ban is szakmailag és könyvadománnyal is támogatta az esemény megrendezését.
- 7.4. 2018-ban 10. alkalommal rendezték meg az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán az **Eötvös József középiskolai szónokversenyt**. A verseny korábban, kilenc éven keresztül az Eötvös József országos középiskolai szónokverseny címet viselte. Az idei, jubileumi évben azonban **Kárpát-medencei döntőt szerveztünk**, amelyre Kárpátaljáról, Erdélyből és a Felvidékről is érkeztek versenyzők. A versenyt kezdetben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szakmódszertani Központja rendezte a Magyar Nyelvtudományi Társaság Magyartanári Tagozatának szakmai támogatásával. 2013 őszén a Nyelvtudományi Társaság lett a pályázatokért felelős főszervező, de szakmai partnerként továbbra is részt vesz a verseny szervezésében az ELTE Szakmódszertani Központja. Az első kilenc évben a legfőbb támogató az Oktatási Minisztérium, illetve az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő volt. A 2017/2018-as tanévben a Magyar Nyelvőr Alapítvány lett a verseny fő anyagi támogatója. A jubileumi fordulót így immár három szervezet, a **Magyar Nyelvtudományi Társaság**, a **Magyar Nyelvőr Alapítvány** és az **ELTE Bölcsészettudományi Kara** közösen rendezte meg.

Az Eötvös-szónokverseny a legrangosabb, legtöbb iskolát érintő középiskolai retorikaverseny Magyarországon, amely igen fontos szerepet tölt be a középiskolai retorikai nevelésben. Célja lehetőséget biztosítani az ország legtehetségesebb diákjainak, hogy kipróbálják magukat az érvelés és a tartalmas gondolatok hatásos megfogalmazásának a terén. A verseny pedagógiai céljai a következők (részlet a versenykiírásból): „a diákok szóbeli kommunikációs-retorikai képességének a fejlesztése, a nyelvhasználat iránt érzett felelősségtudatuk és anyanyelvszeretetük erősítése. A verseny alkalmat ad a diákoknak arra, hogy gyakorolják a beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi viselkedést, az önálló ítéletalkotást, saját véleményük érvelő kifejtését, a megfelelő önismereten alapuló magabiztos fellépést. Ezáltal nő fogékonyságuk mások érvelő szövegeinek a megértésére is” (1). Az Eötvös-szónokversenyen a középiskolák (a szakközépiskolák, a szakiskolák, a szakgimnáziumok és a gimnáziumok) tanulói vehetnek részt. A nyelvi előkészítő és a 9–12. osztályos évfolyamok nappali tagozatos diákjai indulhatnak a versenyen egy kategóriában. Korábban az érettségi évében tanuló diákok nem vehettek részt a megmérettetésen, de az április közepére szervezett döntő lehetővé tette, hogy ők is megmérettessék magukat a versenyen.

A regionális fordulókra 2018. március 24-én került sor az ELTE BTK-n, Székesfehérváron és Dunakeszin, a határon túli versenyzőknek pedig a saját országukban szerveztek válogatót. Az országos döntőt 2018. április 14-én tartottuk az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. A tehetséggondozó tanulmányi versenyen a középiskolák (szakközépiskolák, szakgimnáziumok és gimnáziumok) 9–12. évfolyamos diákjai vettek részt. A regionális elődöntőkről összesen 24 magyarországi és 7 határon túli diák jutott tovább a Kárpát-medencei döntőbe. A versenyzők egy idézetet kaptak, amelyről 30 perces felkészülés után kellett elmondaniuk a gondolataikat vázlat segítségével a jelenlevőknek 5-5 percben. A regionális döntő idézete: „Többet megtudhatsz másokról egy óra játék, mint egy év beszélgetés alatt.” (Platón) Az országos döntő idézete: „Utasok nincsenek a Föld nevű űrhajón – mindannyian a legénységhez tartozunk.” (Marshall McLuhan, kanadai tudós, rétor és kommunikációteoretikus) Mind a regionális fordulóban, mind az országos döntő alatt szakmai előadásokat szerveztünk a felkészítő tanároknak, kísérőknek. Amíg a zsűri tanácskozott, a versenyzők sem unatkoztak. A regionális fordulón a vidéki helyszíneken pedig városnézésen, illetve élménypedagógiai játékokon vehettek részt, Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumba látogathattak el a résztvevők. A Kárpát-medencei döntő alatt a versenyzők helytörténeti sétán vehettek részt. A zsűri és a szervezők véleménye szerint is folyamatosan emelkedik a verseny színvonala, a döntőn igen jól felépített, tartalmas beszédek hangoztak el meggyőző előadásmóddal. A beszédek a versenyzők kreativitásáról és humoráról is tanúskodtak.

- 7.5. Az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, az Anyanyelvápolók Szövetsége, valamint a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága 2018-ban 19. alkalommal hirdeti meg a **Kárpát-medencei Kossuth-szónokversenyt egyetemi hallgatók számára**. A hosszú évek óta tartó együttműködésnek megfelelően az Alapítvány 2018-ban is szakmailag és könyvadományal is támogatta az esemény megrendezését.
- 7.6. Az Alapítvány 2018-ban is szakmailag támogatta a **Magyar Nyelvőr** c. folyóirat szerkesztői munkáját.
- 7.7. Az Alapítvány 2018-ban Székelyudvarhelyen megtartotta az első Magyar Nyelvőr Napot, amelynek keretében a tizenkét osztályos Tamási Áron Gimnáziumban, az 5. és 6. osztályos diákoknak tartott anyanyelvi vetélkedőt. „*Kötelességünk magyarul tanítani!*” Erről beszélt Laczkó György, a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium igazgatója, amikor átvette a Magyar Nyelvőr Alapítvány elismerő oklevelét, amelyet az iskolának szóló könyvcsomaggal együtt adtak át az alapítvány képviselői. „A 425 év alatt hosszú ideig nem magyarul tanítottak ebben az iskolában. Volt olyan időszak is, amikor nem nézték jó szemmel, ha magyar nyelvű oktatás folyt az intézetben, amikor a magyar gyerekeket románul kellett tanítani. De mi mindig kitarítottunk az anyanyelvi, a magyar nyelvű oktatás mellett” – fogalmazott az igazgató.

Mintegy ötszáz kötettel gazdagodott a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium könyvtára és a város tékája a Magyar Nyelvőr Alapítvány – immár negyedik – felajánlása révén. Az ünnepélyes könyvatadást magyar nyelvi vetélkedő is kísérte az 5. és 6. osztályosok részvételével. Nyolc négytagú csapatba szerveződtek a gimnázium alsó tagozatos diákjai: érdekes nyelvi fejtörőket, feladványokat oldottak meg. A megmérettetésen a Pepsik csapat teljesített legjobban, másodikok a Helyesírók, harmadikok pedig a Szóbüvölők lettek.

Magyar Nyelvőr Alapítvány célja a magyar nyelv kutatását, ápolását célzó rendezvények, kiadványok, törekvések támogatása. A magyar nyelv ápolása több mint egyszerű nyelvészeti kérdés. A magyar nyelv nemzet-összetartó erő, ezért is fontos minden olyan tett, amely a magyarság nyelvének megőrzését segíti.

Az alapítvány a rendezvények szervezése, könyvadományok gyűjtése, a magyar nyelv ápolását, fennmaradását szolgáló törekvések, programok támogatása mellett, minden évben Magyar Nyelvőr-díjjal jutalmazza azokat a határon innen és túl élő embereket, akik sokat tettek a nyelvkutatás, nyelvápolás, a magyar nyelv fennmaradása terén, ezen törekvéseinket 2019-ben is folytatni kívánjuk.

Budapest, 2019. május 27.

MAGYAR NYELVŐR ALAPÍTVÁNY
Adószám: 18120024-1-41
Számlasszám: 11707024-20457129
1027 Budapest, Fő u. 73.

Pang Gyula
elnök